

IJsselland

Gemeente Dalfsen
T.a.v. de heer
Adviseur Wonen en Grondzaken
Postbus 35
7720 AA Dalfsen

datum 27-12-2021
kenmerk A 88344/JvG
doorkiesnummer 06-22367647
onderwerp Geitenhouderij en uitbreidingslocaties

Geachte heer,

Onlangs vroeg u onze GGD advies over enkele uitbreidingslocaties die zich binnen de invloedssfeer van 2 km rondom de geitenhouderij aan de Kreuleweg 3 te Dalfsen bevinden. Dat advies volgt hierna.

Gebruikte informatiebronnen

Nijdam, R. e.a., 2020. GGD-richtlijn Medische Milieukunde, veehouderij en gezondheid. RIVM-rapport 2020-0092

Smit, L. e.a., 2019. Longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen in Gelderland, Overijssel en Utrecht. Veehouderij en gezondheid omwonenden III (VGO), IRAS

BügelHajema, 2018a. Notitie omgevingsaspecten toekomstige woonuitbreiding Dalfsen

BügelHajema, 2018b. Oplegnotitie betreffende geitenhouderij en PAS

Achtergronden

- Uit diverse rapporten van het onderzoeksproject Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO) blijkt dat de kans op een longontsteking bij bewoners binnen 2 km van een geitenhouderij significant verhoogd is in vergelijking met bewoners in gebieden zonder veehouderij. Het risico op longontsteking is groter naarmate de afstand tot de geitenhouderij kleiner is. Het risico is het grootst binnen 500 m van een geitenhouderij. Tussen de 1 en 2 km is de toename van het risico beperkt (bijlage 1).
- Zonder veehouderij ligt de jaarlijkse kans op een longontsteking tussen de 1400 en 1600 gevallen per 100.000 inwoners (circa 1,5% per persoon/jaar). Binnen 500 m van een

Bezoekadressen

Zeven Alleetjes 1, 8011 CV Zwolle
Schurenstraat 8, 7413 RA Deventer
Consultatiebureaus: zie onze website

Contactgegevens

T (038)428 14 28
F (038)428 14 00
E info@ggdijsstelland.nl
I www.ggdijsstelland.nl

Centraal postadres

Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

IJsselland

kenmerk
vervolgblad 2 van 4

geitenbedrijf is dat circa 2,6%. Naar de oorzaak van deze verhoogde kans op longontsteking wordt nog verder onderzoek gedaan.

- Longontsteking is extra risicovol voor jonge kinderen (tot 4 j) en senioren van 70 jaar en ouder (bijlage 2).
- In Overijssel geldt vooralsnog een verbod (moratorium) op nieuwvestiging en uitbreiding van geitenbedrijven.
- Uit de notities van BügelHajema blijkt dat er sprake is van drie ontwikkelgebieden: Noord, Oost en West. Noord ligt volledig *binnen de 2 km* zone, Oost ligt geheel buiten die zone en West deels binnen, deels buiten. Uitgaand van *1 km* zone rond de geitenhouderij ligt Noord net met een puntje in die zone en West en Oost er volledig buiten.

Overwegingen

Puur vanuit het oogpunt van de volksgezondheid en geitenhouderij hanteert de GGD-richtlijn uit *voorzorg* om geen nieuwe gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, kinderdagverblijven e.d.) te realiseren binnen 2 km van een geitenhouderij. Dit is uit *voorzorg* omdat de oorzaak van de verhoogde kans op longontsteking nog niet bekend is. De uiteindelijke afweging om wel of niet binnen deze 2 km zone te bouwen is aan de gemeente. Daarin gelden uiteraard ook andere argumenten dan alleen de volksgezondheid. Tevens kunnen andere gezondheidskundige argumenten dan alleen geitenhouderij en longontsteking aan de orde zijn. Zo kan bijvoorbeeld de ligging van het plangebied t.o.v. een drukke verkeersweg (geluidshinder, fijnstof) een punt van overweging zijn.

In de praktijk blijkt dat in veel gemeenten nauwelijks/geen ruimtelijke ontwikkelingen meer mogelijk zouden zijn indien uitgegaan wordt van een effectgebied van 2 km. In dergelijke gevallen wordt de gemeente geadviseerd om terughoudend te zijn met het plaatsen van gevoelige bestemmingen in de buurt van geitenhouderijen en in de besluitvorming de risico's op longontsteking serieus mee te wegen. In die afweging kan de figuur in bijlage 1 behulpzaam zijn, even als het gegeven dat jonge kinderen en ouderen extra gevoelig zijn voor longontsteking.

Conclusies en advies

Uitsluitend op basis van de gezondheidskundige effecten van de geitenhouderij heeft de GGD voor de invulling van de woonbehoefte de volgende voorkeursvolgorde: eerst Oost, dan West en daarna Noord. Daarnaast geldt het volgende advies:

- Zolang de oorzaak van het extra risico op longontsteking door geitenhouderij niet bekend is, zou binnen de plangebieden West en Noord een fasering in tijd en zonering in ruimte toegepast kunnen worden voor (extra) gevoelige bestemmingen. Dat betekent dat binnen een plangebied begonnen wordt met de bouw van woningen zover mogelijk van de geitenhouderij vandaan. Mocht dan in verloop van tijd bekend worden wat de oorzaak van het extra risico op longontsteking is, dan kan door gerichte (bron)maatregelen dit probleem mogelijk verminderd of opgeheven worden.
- Daarnaast geldt het advies om, hangende het eerder genoemde onderzoek, seniorenhuisvesting, zorgcomplexen en kinderopvanglocaties binnen een plangebied zover mogelijk, en tenminste 250 m, van de geitenhouderij te plaatsen.

Mocht u naar aanleiding van dit advies nog vragen of opmerkingen hebben, dan ben ik graag bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

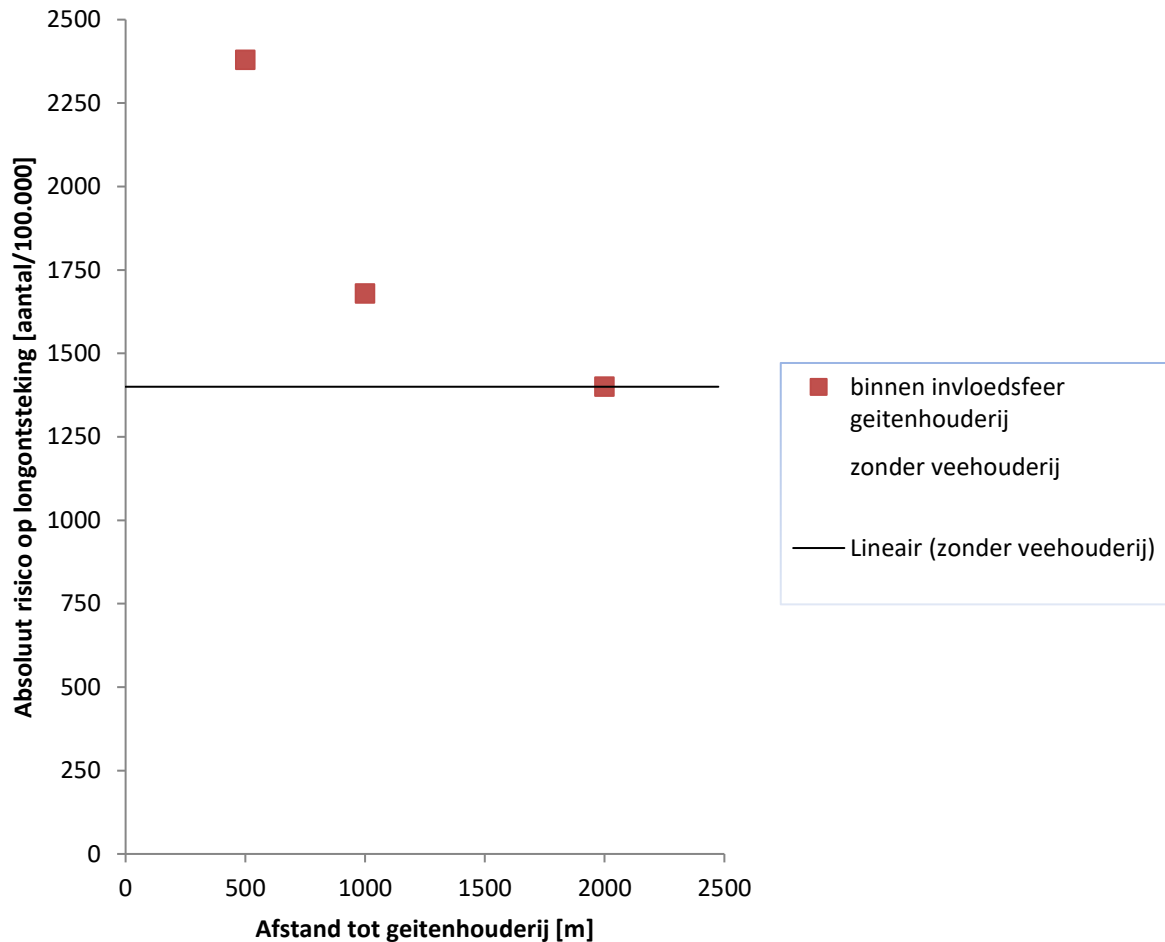
Adviseur Milieu&Gezondheid

IJsselland

kenmerk
vervolgblad 3 van 4

Bijlage 1

Grafische presentatie van de onderzoeksresultaten van VGO UGO over het risico op longontsteking binnen 2 km van een geitenhouderij

Opmerking: Het exacte verloop van het aantal gevallen van longontsteking binnen de 2 km zone *is niet bekend. Deze presentatie leent zich daarom niet voor curve fitting!*

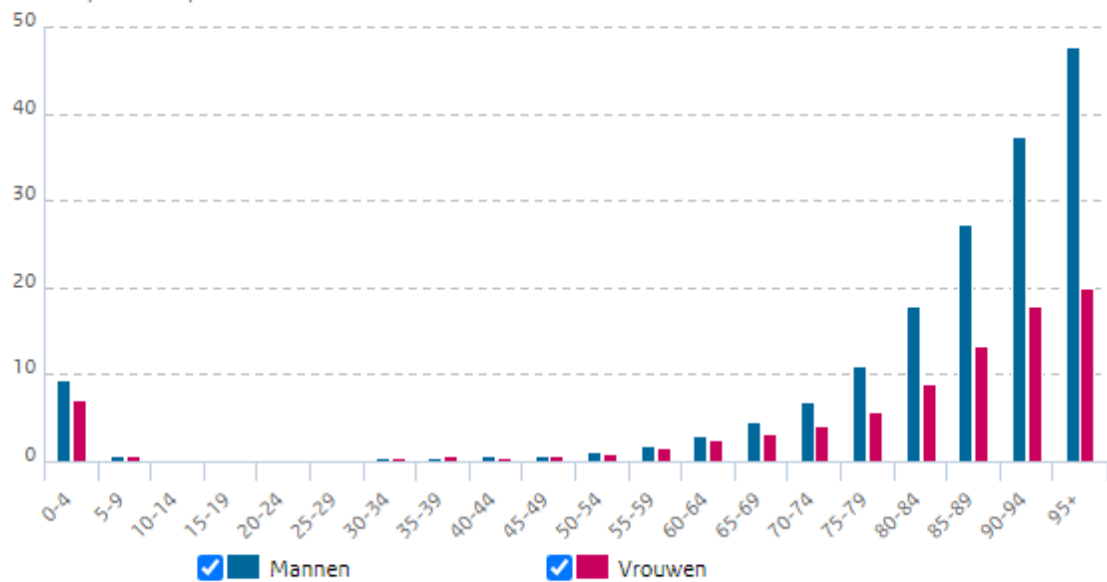
Uit de meta-analyse van VGO UGO blijkt dat het aantal gevallen van longontsteking toeneemt als de afstand tot de geitenhouderij kleiner wordt. Zonder veehouderij is het aantal gevallen van longontsteking circa 1400 per 100.000 inwoners per jaar (getrokken lijn). Op 1000 m vanaf een geitenhouderij is het aantal gevallen van longontsteking 20% hoger en op 500 m 70% hoger dan de baseline van 1400 gevallen per 100.000 inwoners.

Bijlage 2

Ziekenhuisopnamen voor longontsteking en acute bronchi(oli)tis 2018

Aantal opnamen per 1.000 inwoners

Bron: Landelijke Basisregistratie Ziekenhuiszorg (gedownload van CBS StatLine in april 2020)

- ICD-10-codes: A48.1, J12-J18, J69.0 (longontsteking) en J20-J22 (acute bronchi(oli)tis)
- Cijfers zijn voorlopig